

Innst. S. nr. 136

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen

St.meld. nr. 13 (2004-2005)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om incestsentra - tilbud, finansiering og forvaltning

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

Meldinga viser til at Stortinget 9. juni 2004 vedtok at:

"Stortinget ber regjeringen i løpet av 2004 foreta en vurdering av hvilket tilbud incestsentrene skal gi, hvordan tilbudet skal organiseres og finansieres, og hvorvidt tilbudet skal lovfestes."

Bakgrunnen for vedtaket var forslag om tiltak for å ta vare på ofra for incest (Dokument nr. 8:31 (2003-2004)) som blei handsama i Innst. S. nr. 226 (2003-2004) frå familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.

Frå midten av 1980-åra blei det etablert ei rekkje private, sjølvhjelpsrelaterte tiltak i regi av personar som sjølve hadde vore utsette for seksuelle overgrep. Det finst i dag 18 senter fordelt på 15 fylke.

Incestsentra er primært eit støttetilbod på dagtid for vaksne som har opplevd seksuelle overgrep, og dei pårørande til utsette barn og ungdommar. Målet er å gi råd, støtte og hjelp til brukarane, basert på prinsippet om sjølvhjelp.

Incestsentra er eit supplement til det offentlege hjelpeapparatet og skal vere eit lågterskeltilbod.

Incest-, valdeks- og krisesenter er omfatta av ei felles statleg tilskotsordning, med øyremerkte midlar. Økonomien til sentra er basert på tilskot frå kommunar, fylkeskommunar og helseregionar, gåver frå private og organisasjonar, og dessutan statlege tilskot.

Incestutsette kan ha behov for behandling i helsestellet eller for anna hjelp frå offentlege instansar, til dømes kontakt med barnevernet, sosialtenesta, politiet eller rettsapparatet. Mange som har vore utsette for incest, kan ha behov for hjelp i samband med psykiske

vanskar og rusmisbruk, og for dei kan tilknyttinga til og samarbeidet med det offentlege helsetenestetilbodet vere viktig. Det er mykje som tyder på at helsetenestetilbodet til menneske som har vore utsette for incest, i dag er tilfeldig og utilstrekkeleg.

Tilgjengeleg forskning og informasjon tyder på at talet på seksuelle overgrepssaker som hjelpeapparatet og politiet registrerer, er lite i høve til den totale førekommsten av overgrep.

Incestsentra er i dag eit tilbod til incestutsette som kanskje meir enn noko anna tilbod, møter viktige behov hos brukarane. Incestsentra har eit tilbod som vanskeleg kan dekkjast av det offentlege hjelpeapparatet.

Regjeringa meiner at incestsentra har viktige og særprega tilbod som vanskeleg kan drivast som ein del av det offentlege hjelpeapparatet. Det at incestsentra i dag ser ut til å fungere godt som supplement til det offentlege tenestetilbodet, i den grad dei økonomiske føresetnadene for drifta er til stades, ligg til grunn for denne oppfatninga. Regjeringa ser likevel at det kan vere grunn til å vurdere om visse sider ved det tilbodet incestsentra gir, bør styrkjast og vidareutviklast.

Barne- og familiedepartementet har fått fleire tilbakemeldingar frå incestsenter om at økonomien er vanskeleg. Departementet har også fått Vista Utredning AS til å utarbeide to rapportar om kostnader for krisesenter og incestsenter - i 2001 og 2004. Av desse rapportane går det fram at sentra blir drivne med svært tronge budsjett og usikker finansiering, og at dei har lite høve til å drive utviklingsarbeid.

For at incestsentra skal kunne gi brukarane eit lågterskeltilbod som kan vere eit godt supplement til det offentlege hjelpeapparatet, herunder både primærhelsetenesta og spesialisthelsetenesta, er det ein grunnleggjande føresetnad at dei får betre og meir stabile rammevilkår.

Finansieringa av incestsentra bør etter Regjeringa si meining endrast dersom ein ønskjer at verksemda skal vidareførast. Regjeringa foreslår at incestsentra, på

same måten som krisesentra, får ei øymerkt statsstøtte på 80 pst. av driftskostnadene.

Regjeringa foreslår også at forvaltninga av tilskotet til incestsentra blir lagt til Bufdir. Incestsentra og krisesentra er fleire stader samlokaliserte, og begge arbeider ut frå prinsippet om sjølvhjelp, og at hjelpa skal vere frivillig. Ei forvaltning gjennom Bufdir kan gi ei heilskapleg styrking av den lokale/regionale kompetansen på valds- og traumefeltet og ei betre samhandling i høve til helseregionane. Det vil også bli teke initiativ til utarbeiding av ein plan for geografisk dekning når det gjeld incestsentra, med sikte på eit betre samla tilbod til brukarar over heile landet, også menn.

Regjeringa foreslår at ei ny finansierings- og forvaltningsordning for incestsentra trer i kraft frå 1. januar 2006.

1.1 Skal tilbodet lovfestast?

Diskusjonen om lovregulering av incestsentra kan delast inn i to hovudspørsmål: Det første er spørsmålet om det offentlege skal ha ei lovpålagd plikt til å sikre dei incestutsette eit hjelpetilbod på lågterskelnivå. Det andre spørsmålet er om det skal stillast lovpålagde krav til kompetanse, kvalitet og geografisk dekning.

Ei lovregulering reiser spørsmål om kvar ansvaret for incestsentra skal forankrast. Det kan synast meir naturleg å forankre ansvaret på regionalt nivå eller fylkesnivå enn på kommunenivå. Likevel meiner Regjeringa at det er naturleg og viktig at kommunane yter økonomisk støtte til incestsentra. Regjeringa meiner at finansieringa må sikrast ved eit samarbeid mellom fleire instansar. Ein kan tenkje seg at kommunane fekk ei lovpålagd plikt til å ha ansvaret for dette samarbeidet. Ei slik lovfesting som omfattar heile kommunesektoren vil truleg ikkje vere eit godt verkemiddel for å løyse dette problemet. Ei slik lovfesting vil òg stå i motsetning til arbeidet for å styrkje den kommunale handlefridomen. Meldinga viser i denne samanhengen til tilsvarande vurdering av spørsmålet om lovfesting av kommunane sitt ansvar for krisesentra. Regjeringa meiner at det er meir føremålstenleg å nytte andre verkemiddel enn lovgiving for å gi sentra meir stabile rammevilkår.

Vanskane som incestsentra opplever, gjeld i hovudsak økonomiske forhold. Regjeringa ønskjer ikkje å detaljregulere forhold som kompetanse, kvalitet og geografisk dekning. Regjeringa meiner at det er meir føremålstenleg å nytte andre verkemiddel enn lov når det gjeld innhaldet i tilbodet. Det er mogleg å leggje føringar for verksemda gjennom å stille vilkår for tildeling av statstilskot i rundskriv. Det er ofte dei lokale instansane som står nærmast til å vurdere kva slags tilbod det er behov for, og dette må sjåast i samheng med kva incestsentra som frivillige organisasjonar ønskjer og har høve til å bidra med.

Regjeringa går inn for at ei eventuell opplysningsplikt for incestsentra overfor barnevernet blir vurdert.

1.2 Finansiering og forvaltning av incestsentra

Frå neste år vil lokale krisesenterløyvingar utløyse øymerkete statlege tilskot på 80 pst., og krisesentra vil

derfor kanskje vinne i ein konkurranse med incestsentra om knappe kommunale midlar. Alt dette talar for at finansieringa av incestsentra må endrast dersom ein ønskjer å halde verksemda ved like.

1.2.1 Forankring i barne- og familiesektoren

Grunnen til at Barne- og familiedepartementet har hatt det sentrale forvaltningsansvaret, er til dels at incestsenterverksemda sprang ut av dei same røtene som krisesenterrørsla gjorde i si tid, og tilbodet er i utgangspunktet organisert på same måten. Statstilskotsordninga til krisetiltak har lege i dette departementet sidan ein organiserte eit eige departement for barne-, forbrukar-, familie- og likestillingssaker rundt 1990.

Regjeringa kan sjå gode argument for både ei tilknytning til Helse- og omsorgsdepartementet og at forvaltninga under Barne- og familiedepartementet held fram, men vurderer det slik at dei viktigaste spørsmåla no er å sikre sentra meir stabile økonomiske rammevilkår og å styrkje fagmiljøa som arbeider med incestproblemet.

Regjeringa vil derfor byggje vidare på ei forvaltningsløyving der Barne- og familiedepartementet er ansvarleg departement og forvaltninga av tilskota blir lagt til Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat)/Bufdir.

Oppgåvene knytt til krisesentra bør ligge på same stad som forvaltninga av barnevernet og familievernet, sidan desse tilboda er relaterte til kvarandre og bør sjåast i samheng. Med overføring av oppgåvene knytte til krisesentra blir kompetansen i direktoratet og etaten styrkt på valds- og traumefeltet, og målet er at etaten skal opparbeide seg ein betre og heilskapleg kompetanse på dette området.

Dette har også relevans i høve til incestsentra. Dei samarbeider med det lokale/regionale hjelpeapparatet, i særleg grad gjeld det helsetenesta, til dømes når det gjeld å hjelpe incestoffer med å få tilvising til behandling. Også barnevernet og til dels familievernet kan i mange tilfelle vere samarbeidspartnarar. Ei slik forvaltning vil gi grunnlag for ein nærleik til behandlingssituasjonar innanfor helseregionane, som har dei same geografiske grensene som regionane i Bufetat.

Krisesentra og incestsentra er ein del stader samlokaliserte, somme har også fleire felles administrative og utoverretta funksjonar. Krisesentra og incestsentra har delvis ei felles målgruppe.

Regjeringa ser det som føremålstenleg at Barne- og familiedepartementet framleis har det overordna ansvaret for tilskotsordninga for incestsentra, og at forvaltninga av tilskotet til incestsentra med tilhøyrande utviklingstiltak blir lagt til Bufdir.

1.2.2 Ny finansieringsordning

Regjeringa vil foreslå at incestsenterverksemda frå 1. januar 2006 får ei øymerkt statsstøtte på 80 pst. av driftskostnadene. Det vil framleis vere det lokale tilskotet som ligg til grunn for statstilskotet. Det krev ein auke av løyvinga til kap. 840 post 61 på om lag 10 mill. kroner. På same vis som for krisesentra foreslår Barne-

og familiedepartementet at ein haldar private gåver og tilskot utanfor ved utm linga av statstilskotet. Slike tilskot har ofte eingongskarakter. Ved ikkje å variere statstilskotet etter omfanget av desse, f r både sentra og dei offentlege bidragsytarane meir stabile og føre-seielege økonomiske forpliktingar og rammer.

Forvaltninga av tilskota o.a. blir lagd til Bufdir, der dei regionale einingane f r i oppgåve, i samarbeid med helseføretaka, å sikre sin region eit l gterskeltilbud som er tilfredsstillande for brukarane. Ein vidarefører eit finansieringsansvar på 20 pst. lokalt/regionalt tilskot til eit balansert budsjett, for å sikre at særleg dei store kommunane og helseføretaka har kjennskap til og er merksame på incestproblemet og det tilbodet sentra gir.

1.2.3 *Utbygging og utvikling*

Det er i dag stor skilnad på omfanget av verksemda ved dei ulike sentra.

Barne- og familiedepartementet vil ta initiativ til ein gjennomgang og ei drøfting av samarbeid og arbeidsdeling mellom sentra, der eksisterande senter, vertskommunar og regionar vurderer om dei kan gi eit betre samla tilbod til brukarar over heile landet. I denne samanhengen kan det vere aktuelt å utarbeide ein plan for kor tilgjengelege incestsentra skal vere. Det vil vere naturleg at dette arbeidet blir gjort i samheng med at Bufdir i 2005 etter planen skal utarbeide ei geografisk oversikt over kor tilgjengelege krisesentra er, mellom anna med tanke på ei eventuell samlokalisering med krisesentra.

1.2.4 *Nærmare om Bufdir som forvaltar av tilskotet til incestsentra osv.*

Barne- og familiedepartementet vil gjennomføre ei n rmare utgreiing om oppgåvefordelinga mellom departementet, Bufdir og dei regionale einingane. Ikkje minst med tanke på målet om kompetanseheving foreslår departementet at forvaltninga av statstilskota til incestsentra o.a. blir lagd til Bufdir. Det å leggje til rette for likeverdige tilbod utover i landet blir lettare med ei regionalisert forvaltning.

Det er behov for å heve kompetansenivået både i regionane, i kommunane og blant tilsette på incestsentra når det gjeld seksuelle overgrep mot barn.

Barne- og familiedepartementet og Bufdir er i ferd med å utvikle planar for korleis etaten skal arbeide med saker som gjeld ulike former for overgrep og utnytting av barn, mellom anna incestsaker. Det vil bli lagt stor vekt på samarbeid med andre instansar og prosjekt som ligg til regionane.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Trond Giske og Torny Pedersen, fra Høyre, Mette Korsrud, Afshan Rafiq og Olemic Thommesen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund

Bergo og May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen og Tora Husan, og fra Senterpartiet, Eli Sollied  veraas, viser til St.meld. nr. 13 (2004-2005) Om incestsentra - tilbod, finansiering og forvaltning. Komiteen viser til at bakgrunnen for meldingen er Innst. S. nr. 226 (2003-2004) fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen hvor en enstemmig komité gikk inn for følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2004 foreta en vurdering av hvilket tilbud incest-sentrene skal gi, hvordan tilbudet skal organiseres og finansieres og hvorvidt tilbudet skal lovfestes."

Komiteen er tilfreds med at Regjeringen nå har fulgt opp dette vedtaket.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil på nytt påpeke viktigheten av å følge opp det forslaget som ble vedtatt av en samlet komité i Innst. S. nr. 121 (2002- 2003) Om barne- og ungdoms- vernet:

"Stortinget ber Regjeringen komme med en utredning om situasjonen for seksuelt misbrukte barn og deres familier i Norge med særlig fokus på rettspraksis, behandlingstilbud og kompetanse."

Disse medlemmer vil på det sterkeste be Regjeringen følge opp dette vedtaket og samtidig sette i gang en kartlegging av omfanget av seksuelt misbrukte barn og unge på lik linje med det som er gjort i Sverige.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjøre en kartlegging av omfanget av seksuelt misbrukte barn og unge i Norge."

Incestsentrenes tilbud

Komiteen viser til at det første incestsenteret ble etablert i Oslo i 1986. Det finnes i dag 18 sentre som gir tilbud både til kvinner og menn fordelt på 15 fylker. Sentrene er et støttetilbud på dagtid for voksne som har opplevd seksuelle overgrep. Det gis også tilbud til pårørende til barn og ungdom som har opplevd seksuelle overgrep. Hensikten er å gi råd, støtte og hjelp, basert på prinsippet om selvhjelp. Sentrene kartlegger behov og bistår med formidling av tilbud gjennom det offentlige hjelpeapparatet. I tillegg driver sentrene forebyggende arbeid og informasjon til andre instanser. Både kompetanse og tilbud er forskjellig fra senter til senter. Noen ansatte har høyere utdanning på det helsefaglige området. Noen har selv opplevd overgrep. Sentrene finansieres i dag med 50 pst. Øremerket statstilskudd og 50 pst. lokal og regional finansiering.

Komiteen mener at tilbudet til de som har vært utsatt for incest er for dårlig i dag. Mange som har vært utsatt for overgrep f r ikke hjelp eller tilbud. Forskning viser at mange overgrepssaker heller ikke blir regis-

trert. Det er derfor viktig at det finnes et lavterskeltilbud. Sentrene er et godt supplement til det offentlige hjelpeapparatet for å nå grupper som trenger hjelp. Sentrenes tilbud og kompetanse må styrkes. Stiftelsen Fellesskap mot seksuelle overgrep (FMSO) vil spille en viktig rolle i det framtidige utviklingsarbeidet. FMSO arbeider for kompetanseheving, distribusjon av informasjon og kunnskapsutveksling mellom sentrene. Den har på vegne av sentrene kontakt med offentlige myndigheter. Komiteen mener derfor at FMSO må gis tilstrekkelig offentlig støtte til å utføre dette arbeidet.

Komiteen mener det samtidig er viktig at det offentlige hjelpeapparatet på dette området blir styrket. Tiltak som selvhjelp, lærings- og mestringskurs og behandling for stress og traumer er viktige i arbeidet med incestutsatte. Sentrene må trekkes med i arbeidet med "Nasjonal plan for satsing på selvhjelp".

Komiteen vil understreke viktigheten av at barn får et godt tilbud gjennom det offentlige hjelpeapparatet. Et eksempel på et slikt tiltak vil være å innføre en døgnåpen telefon for incestutsatte slik at hjelp kan gis raskt. Incestsentrene kan også ha en funksjon ved for eksempel å gi råd og veiledning om hvor barn kan henvende seg for å få nødvendig hjelp og kontakt med det offentlige hjelpeapparatet.

Komiteen viser til St.meld. nr. 13 (2004-2005) og den allerede etablerte døgnåpne telefontjenesten ved Vestfold Incestsenter og Mental helse. Komiteen støtter derfor arbeidet med en landsdekkende grønn linje hvor det blir lagt stor vekt på kompetanse i forhold til incestofre.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener det vil være riktig å legge en landsdekkende, døgnåpen og gratis telefon til Incestsenteret i Vestfold. Incestsenteret i Vestfold har allerede en døgnåpen telefonlinje og lang erfaring i å motta henvendelser. Senteret har siden oppstarten i 1998 og frem til og med 2004 totalt mottatt 163 223 telefonhenvendelser. Hele 44,86 pst. av telefonhenvendelsene kommer i en periode på døgnet som det offentlige hjelpeapparatet er stengt. Telefonen ved Incestsenteret i Vestfold er etter hvert blitt godt kjent av det offentlige hjelpeapparatet og også andre aktører henviser til denne linjen.

Komiteen viser til Dokument nr. 8:86 (2003-2004) forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen og Inga Marte Thorkildsen om å innføre en ny avhørsmødel av barn som er utsatt for eller vitne til en traumatisk krisesituasjon, og til de respektive partiers merknader til saken i Innst. S. nr. 123 (2004-2005). Innstillingen viser at en enstemmig justiskomite ønsker å styrke rettssikkerheten til barn som har vært utsatt for vold og/eller seksuelle overgrep. Regjeringen er bedt om å komme tilbake til oppretting av et "Barnas Hus" i Revidert nasjonalbudsjett for 2005. Med "Barnas Hus" menes et tilbud som vil gi barn som er utsatt for vold og/eller seksuelle overgrep et helhetlig og tverrfaglig hjelpetilbud samlet på ett sted.

Under fylkesbesøket i Vest-Agder ble komiteen orientert om et tverretattlig utredningsteam som arbeider for å hjelpe barn der det er mistanke om seksuelle overgrep. Teamet fikk for to år siden i mandat fra Barne- og familiedepartementet og Sosial- og helsedepartementet å foreta en systematisk utprøving av tverretattlige sakkyndige undersøkelser av medisinske, psykologiske og sosiale forhold ved mistanke om seksuelle overgrep, og/eller ved bekymringsfull seksuell atferd hos barn og unge.

Komiteen er kjent med at barna henvises fra barnevernstjenesten, og utredningsteamet bistår dem i undersøkelsesfasen.

Komiteen ble også informert om at teamet har et avklart forhold til politiet. Dette teamet har vært meget aktivt, og komiteen ble fortalt at 25 av 27 saker har fått en konklusjon slik at mistanken er avklart, og derfor mer håndterbar for familien og hjelpeapparatet.

Komiteen ble gjort kjent med at prosjektperioden nå er over. I dag er det BUFetat, region sør, som leder Utredningsteamet i Vest-Agder. Utredningsteamet har anbefalt BUFetat å bygge opp slike team i hele landet.

Komiteen mener dette prosjektet har vist positive resultater med å hjelpe barn mot incest og seksuelle overgrep, og vil derfor be Regjeringen vurdere hvordan erfaringene av dette prosjektet kan nyttiggjøres videre i hjelpeapparatet.

Komiteen mener det er viktig å se tilbudet incestsentrene gir i sammenheng med andre tilbud som finnes. Komiteen er derfor positiv til at Barne- og familiedepartementet tar initiativ til en gjennomgang og drøfting av samarbeid og arbeidsdeling mellom sentrene og offentlige instanser for å utvikle et best mulig tilbud. Organisering av og tilgjengeligheten av sentrene må også gjennomgås nøye. Det er viktig å understreke at sentrene må være tilgjengelige også for funksjonshemmede.

Komiteen ber også om at departementet foretar en gjennomgang av incestsentrenes kvalitet og kompetanse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet slutter seg til at incestsentrene er et viktig supplement til det offentlige tilbudet til incestutsatte voksne. Disse medlemmer slutter seg også til at det i dag ikke er godt nok tilbud, særlig med sikte på sen-traumer og psykiatriske tilbud til voksne som har vært utsatt for overgrep tidlig i livet.

Det kan ofte være godt å ha noen å snakke med som kjenner til problemstillingene og hva den enkelte sliter med. Disse medlemmer vil derfor påpeke nødvendigheten av at det er høyt kvalifisert personale som bør drive incestsentrene. I dag forligger det ingen slike kvalifikasjonskrav for å drive incestsentre. De er flere steder bygget opp av ildsjeler med et stort engasjement, og av mennesker som selv har vært utsatt for incestovergrep som barn. Disse medlemmer er skeptiske til at det ikke stilles krav til kompetanse for personer i møte med mennesker som har vært eller er i en livskrise i forbindelse med seksuelle overgrep. Er det noen gang et menneske trenger å være sikker på å møte

et personale som kjennetegnes ved både kvalitet og kompetanse, er det nettopp når man oppsøker et lavterskeltilbud, som incestsentrene er.

Disse medlemmer stiller seg svært skeptisk til at det skal innføres meldeplikt til barnevernet fra incestsentrene. Det kan synes som en sammenblanding av roller. Incestsentrene er stort sett et tilbud til voksne utsatte og pårørende, og derfor kan det synes lite hensiktsmessig at sentrene skal ha meldeplikt til barnevernet. Når det gjelder ungdommer som finner frem til incestsentrene, må det være incestsenterets plikt å rettledede den utsatte til å ta kontakt med enten politi eller barnevern. Flere av de som oppsøker incestsenteret gjør dette fordi de ønsker noen å snakke med, og med en slik meldeplikt kan det fort tenke seg at flere unngår å ta kontakt med dette lavterskeltilbudet.

Med bakgrunn i det overnevnte synes disse medlemmer at en 80 pst. finansiering fra staten på det nåværende tidspunkt, kan være uheldig.

Disse medlemmer vil derfor fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om kompetanse- og kvalitetskrav for etablering av incestsentre, samtidig med at man legger frem en ny sak om 80 pst. statlig finansiering av disse."

Organisering og finansiering

Komiteen vil understreke at det skal være et samspill mellom sentrene og det offentlige når det gjelder hvilket tilbud og kompetanse sentrene skal ha. Komiteen viser til at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har ansvaret for barnevernet, familievern og krisesentrene. Det er derfor naturlig at Bufdir også får ansvaret for incestsentrene. Dette innebærer et ansvar for statens finansieringsordning samt bistand i arbeidet med utvikling av tilbud og kompetanse på sentrene. En slik organisering vil utnytte ressursene på en god måte og styrke kompetansen, noe som igjen vil gi et bedre samlet tilbud.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener det bør være et mål at alle fylker har et incestsenter.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil understreke at alle fylker skal ha et incestsenter. Dette er et godt og velfungerende lavterskeltilbud som skal være tilgjengelig i hele landet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er kjent med at incestsentrene er preget av uforutsigbar økonomi, og særlig blir dette tydelig når kommuneøkonomien rundt om i landet er presset.

Dagens ordning med 50 pst. fra staten og 50 pst. lokal og regional finansiering gjør det vanskelig for incestsentrene å opprettholde et godt nok tilbud.

Flertallet minner om at etter at helsedelen ble flyttet fra fylkene til staten har flere av incestsentrene fått endret sin finansiering. Flertallet mener at tilbudet skal være gratis for de som benytter seg av det.

Flertallet støtter derfor forslaget om at 80 pst. av støtten skal komme fra staten. Dette vil styrke forutsigbarheten i driften av sentrene og gjøre det lettere å få lokale midler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er imidlertid ikke enig i at det økte driftstilskuddet fra staten skal trekkes fra kommunens rammetilskudd. Dette vanskeliggjør fremdeles kommunenes bidrag til sentrene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener at den nye finansieringsordningen for incestsentrene vil sikre mer stabile og forutsigbare økonomiske rammer for driften av disse. Disse medlemmer støtter departementets forslag til endringer i kommunenes frie inntekter i forbindelse med omleggingen av finansieringen av incestsentrene. Den foreslåtte endringen i kommunenes frie inntekter er den samme som ble foretatt i forbindelse med omleggingen av finansieringen av krisesentrene, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005). Disse medlemmer anser det riktig å trekke inn en del av de frie inntektene til kommunene, i og med at den nye ordningen representerer et mindre økonomisk ansvar for kommunene.

Lovfesting

Komiteen viser til at flere kommuner har problemer med å bidra til finansieringen av tilbudet grunnet dårlig økonomi. En lovfesting vil gjøre at kommunene blir forpliktet til å yte sin del av tilskuddet og dermed sikre tilbudet lokalt. Imidlertid er det viktig at tilbudet blir utviklet både når det gjelder kompetanse og innhold før en lovfesting skjer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, er derfor av den oppfatning at incestsentrenes tilbud, organisering og samarbeid med det offentlige hjelpeapparatet skal evalueres innen utgangen av neste stortingsperiode. I forbindelse med en slik evaluering skal spørsmålet om lovfesting vurderes på nytt.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at incestsentrenes tilbud, organisering og samarbeid med det offentlige hjelpeapparatet evalueres innen utgangen av stortingsperioden 2005-2009. I forbindelse med en slik evaluering skal spørsmålet om lovfesting av tilbudet vurderes."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener en lovfesting er nødvendig for å forplikte kommunene til å bidra til finansiering og til å opprette tilbud over hele landet. Det er viktig at tilbudet utvikles både når det gjelder kompetanse og innhold.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at incestsentrene lovfestes fra 1. januar 2006."

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om kompetanse- og kvalitetskrav for etablering av incestsentre, samtidig med at man legger frem en ny sak om 80 pst. statlig finansiering av disse.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen sørge for at incestsentrene lovfestes fra 1. januar 2006.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til merknadene og meldingen og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

I

Stortinget ber Regjeringen sørge for at incestsentrenes tilbud, organisering og samarbeid med det offentlige hjelpeapparatet evalueres innen utgangen av stortingsperioden 2005-2009. I forbindelse med en slik evaluering skal spørsmålet om lovfesting av tilbudet vurderes.

II

Stortinget ber Regjeringen gjøre en kartlegging av omfanget av seksuelt misbrukte barn og unge i Norge.

III

St.meld. nr. 13 (2004-2005) - om incestsentra - tilbud, finansiering og forvaltning - vedlegges protokollen.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 4. mars 2005

May Hansen
fung. leder

Torny Pedersen
ordfører

